

Stuttgartské muzeum obohatil trolejbus Mercedes-Benz O 405 GTD

10.02 2023 18:46, Libor Hinčica, Trolejbusy

Sbírka stuttgartského muzea tramvají se rozrostla o nový exponát. Stal se jím trolejbus, resp. v tomto případě přesněji řečeno duobus, typu Mercedes-Benz O 405 GTD, který v minulosti sloužil v nedalekém Esslingenu. Do sbírek se jej podařilo získat od soukromé osoby, která vůz v minulosti svým počínáním zachránila před hrozící likvidací.

Duobusy byly velkým tématem převážně v 80. letech a na počátku let devadesátých. Na rozdíl od trolejbusů s náhradním dieselovým pohonem šlo v tomto případě o vozidla, u nichž měl mít dieselový motor plnohodnotný výkon.

Mercedes vyráběl ve spolupráci s výrobci elektrických výzbrojí Kiepe a AEG trolejbusy na bázi článkového autobusu Mercedes-Benz O 405 G ve třech různých variantách. Nejvíce vozů – celkem 113 – bylo v letech 1995 až 2000 dodáno do ekvádorské metropole Quito (zde s označením O 405 G HCE). Rovná stovka vozů zamířila mezi léty 1986 až 1993 do Švýcarska (verze O 405 GTZ). Z uvedeného počtu si 79 trolejbusů zakoupil Curych (písmeno „Z“ v označení typu značí právě německé jméno města, tedy Zürich), 21 zbylých vozilo cestující ve Winterthuru.

Dne 8. 1. 2005 byl trolejbus ev. č. 327 zachycený u esslingenského hlavního nádraží. (foto: Sven Peters)

Jak vozy v Ekvádoru, tak ty ve Švýcarsku sice disponovaly dieselovým pohonem, ovšem se sníženým výkonem, a tedy jen pro nouzové potřeby. Plnohodnotné duobusy nesly označení O 405 GTD (pod písmenem „D“ se ukrývá slovo diesel) a světlo světa jich spatřilo mezi lety 1986 až 1993 celkem 47. Tyto trolejbusy se dostaly v rámci Německa do Essenu, Esslingenu, Postupimi a dva skončily svou pouť na testovacím polygonu Mercedesu v Rastattu, aniž by kdy vozily cestující. V Rakousku jezdily v Kapfenbergu, v Norsku v Bergenu a dva vozy se dostaly i do dánské Kodaně. Duobusy byly vybaveny elektrickou výzbrojí kombinující prvky dvou producentů, AEG a Kiepe. Bohužel však právě elektrická část vykazovala v provozu velké nedostatky, což vedlo k tomu, že někteří provozovatelé začali trolejbusy využívat jen v čistě autobusovém módu. Zároveň tím značně utrpěla image trolejbusů (potažmo duobusů), což vedlo k odklonu od této technologie (například Kodaň svůj testovací provoz dále nerozšířila).

Do Esslingenu bylo dodáno celkem 19 vozů O 405 GTD v letech 1988 až 1995, což z města dělalo největšího provozovatele duobusů tohoto typu. Trolejbus, který nyní rozšířil sbírku stuttgartského muzea tramvají, nesl číslo 327. Vyroben byl v roce 1994 a do provozu zařazen o rok později, načež sloužil cestujícím 14 let, než byl v roce 2008 po najetí 747 968 km odstaven. Už tehdy byl záměr trolejbus zachovat jako historický, jenomže pro 18m vůz nebylo snadné nalézt vhodný prostor. Esslingenský DP (SVE) proto dlouhodobě zapůjčil trolejbus spolku SHB (*Stuttgarter Historische Straßenbahnen*), avšak v roce 2009 byl vůz vážně poškozen při nepřízni počasí. Ve spolupráci s esslingenským DP se následně podařilo uvést do provozu alespoň dieselový pohon.

Trolejbus je momentálně provozní jen na dieselový pohon. Na snímku se přesouvá vlastní silou do muzea ve Stuttgartu. (foto: Frank Wonneberger)

Udržet vůz v majetku DP (byť v režimu zápůjčky stuttgartskému muzeu) se ale nakonec nepovedlo. V roce 2012 přistoupil dopravce k jeho odprodeji soukromé osobě, smlouva ale zahrnovala důležitou klauzuli s předkupním právem pro esslingenský DP v případě, že by chtěl nový majitel trolejbus dále prodat.

Po deseti letech, kdy byl trolejbus chráněn před působením povětrnostních podmínek v pronajatých prostorech v Amstettenu nedaleko Ulmu, byla vypovězena majiteli vozidla smlouva na daný odstav, čímž se stala aktuální otázka další budoucnosti vozu. Stuttgartské tramvajové muzeum se s esslingenským DP dohodlo na tom, že trolejbus dopravce opět odkoupí s tím, že vůz bude vystaven ve Stuttgartu. Výhledově se předpokládá jeho oprava, v jejímž rámci by se měla dočkat oživení i elektrická část, aby nemusel být trolejbus provozován jen v dieselovém režimu.

K samotné přepravě do muzea došlo dne 4. 2. 2023. Trolejbus při té příležitosti zavítal i do svého někdejšího působiště v Esslingenu, kde zapózoval krátce fotografům vedle historických trolejbusů Henschel z roku 1960 a Van Hool AG 300T z roku 2002.

Url: [Stuttgartské muzeum obohatil trolejbus Mercedes-Benz O 405 GTD]